

4.5.2020

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta asiantuntijalausunto 4.5.2020

Asiantuntijalausunto Hallituksen esityksestä Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024 (VNS 1/2020 vp)

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2021 – 2024. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on pyytänyt Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitosta lausumaan erityisesti sosiaali- ja terveystieteidenhuoltojärjestelmän uudistamistarpeen kannalta.

Julkisen talouden suunnitelma

Julkisen talouden suunnitelmaa on valmisteltu poikkeusoloissa, jotka näkyvät siinä monella tapaa. Talouspolitiikka pyrkii elvyttävien toimenpiteiden lieventämään koronarajoituksista aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia, ja on kuluvan vuoden elvyttävää valtionvelan kasvaessa selvästi. Suunnitelma huomioi lisäksi koronavirustilanteesta aiheutuvat terveystieteidenhoidon lisäkustannukset kunnille. Pandemia edellyttää terveystieteidenhuollon valmiuden ylläpitämistä todennäköisesti vielä useita kuukausia. Kansantuotteen ennakoitua supistuvan kuluvan vuoden aikana 5,5 prosenttia. Pidemmällä aikavälillä, vuodesta 2021 alkaen suunnitelmassa kuitenkin odotetaan kansantuotteen kääntyvän kasvuun, mikä helpottaa myös julkisen talouden asemaa verotulojen alkaessa kasvaa ja elvytystoimien päättyessä suunnitelman mukaan vuoden 2020 lopussa.

Sosiaali- ja terveystieteidenhuoltojärjestelmän uudistamistarve

Julkisen talouden haasteet koskevat myös sosiaali- ja terveystieteidenhuoltoa. Suunnitelmassa lähdetään siitä, että kaikkia valtion toimintamenoja koskee tuottavuustavoite. Sosiaali- ja terveystieteidenhuollon osalta uudistuksia jatketaan suunnitellusti. Uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveystieteenpalvelujen järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille.

Suunnitelmassa esitetty sosiaali- ja terveystieteenpalvelujen uudistusten jatkaminen on THL:n arvion mukaan välttämätöntä. Sosiaali- ja terveystieteidenhoidon uudistustarpeen taustalla on ennen kaikkea väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvupaine. THL on arvioinut, että 2020-luvun aikana tämä kasvu nousee palvelujen volyymilla mitattuna 1,2 -1,3 prosenttiin vuodessa. Kasvu kohdistuu vanhimpien ikäluokkien tarvitsemaan hyvin työvoimaintensiiviseen hoitoon, joka heijastuu julkisen talouden suunnitelmassa myös vanhuspalvelulain uudistamiseen liittyvän hoitajamitoituksen kustannuksiin. Uudistukset mahdollistavat järjestelmätason tuottavuuden parantamisen uusien toimintatapojen ja rationaalisemman palveluverkoston kautta ja tukevat siten julkisen talouden kestävyttä.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osaston johtaja

Anu Muuri